

वा० रा०

॥ ७३ ॥

विकिराम विदरयाम ॥ ११ ॥ गिरिशृंगाणि सूक्ष्माणि ॥ शृंगस्यात्पर्वतस्यापेशिखरं खंडशैलके इति निघंटुः ॥ १२ ॥ प्रेक्षतः प्रेक्षंतमना दृष्ट्येत्यर्थः ॥ राघवस्य प्रियोयः कामो मनो रथस्तस्तिरर्थः ॥ आरुरुहुः लंकां लंका प्राकारमित्यर्थः ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ परिखानिति पुंस्त्वमार्थः ॥ १६ ॥ १७ ॥ कांचनानि तन्मयानि ॥ कैलासशिखराग्राणि तद्बहुच्चावचा निगोपुराणि ॥ १८ ॥ आप्लवंतः समंतात्प्लवंतः ॥ प्लवंतः प्राकाराभिमुखं प्लवंतः ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ प्राकारं निपीड्योपनिविष्टा इति सेनाप्रवेशार्थं बहिःप्राकारं भंक्त्वा स्थिताः ॥ एतस्मि

शिखरैर्विकिरामैतां लंकां मुष्टिभिरेव वा ॥ इति स्मदधिरे सर्वे मनां सिंह रियूथपाः ॥ ११ ॥ उद्यम्य गिरिशृंगाणि महान्ति शिखराणि च ॥ तं श्रोत्पाद्य विविधां स्तिष्ठन्ति हरियूथपाः ॥ १२ ॥ प्रेक्षतो राक्षसेन्द्रस्य तान्यनीकानि भागशः ॥ राघवप्रियकामार्थं लंकामारुरुहुस्तदा ॥ १३ ॥ तेतां प्रवक्राहेमाभारामार्थं त्यक्तजीविताः ॥ लंकामेवाभ्यवर्तत सालभूधरयोधिनः ॥ १४ ॥ तेद्रुमैः पर्वताग्रैश्च मुष्टिभिश्च प्लवंगमाः ॥ प्राकाराग्राण्यसंख्यानि ममंथुस्तोरणानि च ॥ १५ ॥ परिखान्पूरयंतश्च प्रसन्नसलिलाशयान् ॥ पांसुभिः पर्वताग्रैश्च तृणैः काष्ठैश्च वानराः ॥ १६ ॥ ततः सहस्रयूथाश्च कोटियूथाश्च यूथपाः ॥ कोटियूथशताश्चान्ये लंकामारुरुहुस्तदा ॥ १७ ॥ कांचनानि प्रमर्दतस्तोरणानि प्लवंगमाः ॥ कैलासशिखराग्राणि गोपुराणि प्रमथ्य च ॥ १८ ॥ विभ्रप्लवंतः प्लवंतश्च गर्जतश्च प्लवंगमाः ॥ लंकां तामभिधावन्ति महावारणसन्निभाः ॥ १९ ॥ जयत्युरुवलोरामो लक्ष्मणश्च महाबलः ॥ राजा जयति सुग्रीवो राघवेणाभिपालितः ॥ २० ॥ इत्येवं घोषयंतश्च गर्जतश्च प्लवंगमाः ॥ अभ्यधावन्तलंकायाः प्राकारं कामरूपिणः ॥ २१ ॥ वीरबाहुः सुबाहुश्च नलश्च पनसस्तथा ॥ निपीड्योपनिविष्टास्ते प्राकारं हरियूथपाः ॥ एतस्मिन्नंतरं चक्रुः स्कंधावारनिवेशनं ॥ २२ ॥ पूर्वद्वारं तु कुमुदः कोटिभिर्दशभिर्वृतः ॥ आवृत्य बलवांस्तस्थौ हरिभिर्जितकाशिभिः ॥ २३ ॥ नंतरे बहिःप्राकारं भंक्त्वा सेनाप्रवेशसमये स्कंधावारस्य सेनानिवेशस्य निवेशनं व्यूहभावेन स्थापनं ॥ २२ ॥ तत्प्राकारः पूर्वद्वारमित्यादि ॥ पूर्वादिशब्दा ईशानाग्निनिर्ऋतिवायुदिक्पराः ॥ नीलादीनां साक्षात्पूर्वादिद्वारनिरोधकतायाः प्रागुक्तत्वात् ॥ एवं च तद्बुद्धौ लनार्थमेषां तत्तत्कोणे स्थितिः पूर्वद्वारं पूर्वद्वारोपदिशमित्यर्थः ॥ २३ ॥

यु० कां०

॥ ७३ ॥